

Millî Şefimiz

Dün Ankaraya Döndü

Ankara, 24 (A.A.) — Reiscümbur İsmet İnönü, bugün saat 8 de şehrimizi şerefleştirmişlerdir. Millî Şef garda, Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda ile Başvekil Şükrü Saracoğlu, Genelkurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak, Vekiller, Cümhuriyet Halk Partisi

umumi idare heyeti azaları, Parti grup reis vekilleri, müstakil grup reis vekili, Genelkurmay ve Millî Müdafaa erkânı, vekâletler müteşarları ve umum müdürleri Ankara mevki ve merkez komutanlarıyla, emniyet direktörü tarafından karşılanmıştır.

Bu Kumları
Bu Seller
Getirdi

Harp içinde her vatandaş kendi mevkî ve derecesine göre fedakârlığa katılmak mecburiyetindedir. Devlet bu defa varlıklı vatandaşları servetlerinden bir kısmını bu menleket uğruna vermeye davet etmiştir. Devlet istediği zaman nasıl hududa giderek canını vermek vazifesini, devlet ihtiyaç duyduğu zaman malının ve varlığının bir kısmını vermek de vatan borcudur.

M. Zekerîya SERTEL

Harp başladığı gündenberi Cümhuriyet Hükümeti başvekilinin ağzından vatandaşlara daima şu hakikati haykırır:

“Bu memlekette harp zenginliği yetiştirmeyeceğiz, harp kazançlarına müsaade etmeyeceğiz.” Merhum Refik Saydam bütün başvekilliği esnasında hep bunu tekrar etti ve vatandaşları ilzaa çalıştı. Bir taraftan da bütün iktisadî tedbirlerini hep bu gayeyi temine matuf bir tarzda almaya gayret etti.

Fakat hükümetin bütün ısrar ve ıhtıslarına rağmen ortada bir takım fevkalâde kazançların bohrıldığı, bir takım harp zenginlerinin türediği görülmüyordu. Hükümetin koyduğu kayıtlara rağmen hileli alışverişler yapıyor, kara borsada hükümetin tedbirlerini sifra indirecek oyuşlar oynuyor, halkın mahrumiyet ve sefaletinden istifadeye çalışanlar görülmüyordu.

Kilosu 25 kuruşa satılan pirinç 200 kuruşa, yağ 150 kuruşa 600 kuruşa çıkıyordu, hariçten getirilen etya için sahte konserve lar tanzim edilecek maliyet fiyatları üzerinde oynandı, hükümetçe fiyatları tesbit edilen etya el altından yüksek fiyatlarla kara borsaya çıkarıldı. Büyük halk kütleleri, gelirleri sabit büyük bir kütle mahrumiyete, sefalet düğerkten bir kısım vatandaşlar servet yapıyor, mülk ahıyor, milyoner oluyordular.

Sermayenin vatan ve milliyeti yoktur, derler Sermayedar doymak bilmeyen bir tars sahibidir. Kazancına durmadan yeni kazançlar ilave etmek ister. Bu maksada varmak için de meşru, gayrimişru her vasıtaya baş vurur. Bu gayrimişru yollar, hükümetin itibarını düşürebilir, memleketin iktisadiyatını harpalayabilir. Bu, onu alâkadar etmez, O yalnız kârını ve kazancını düşünür.

Halbuki harp milletten fedakârlık bekler, Harp için de her vatandaş kendi mevkî ve derecesine göre fedakârlığa katılmak mecburiyetindedir. Bir kısmı evini ve işini bırakarak hudutlarda vatanın istiklâl ve hürriyetine bekçilik eder. Bir kısmı cephe arkasında kazancından

Devamı Sa. 2, Su. 4

Zekîleden zarar gören Nîksar'dan umumi bir görünüş

TOKAT BÖLGESİNDE

Kar ve Fırtınaya Rağmen
Felâketzedelere
Geniş Yardım YapılıyorSon Yer Sarsıntısının Sebep Olduğu Can
Ve Mal Kaybı Hariçte de Tesir Uyandırdı

Ankara, 24 (TAN) — Resmi makamlarımıza gelen en son malûmata göre deprem bölgesinde yeni bir sarsıntı olmamıştır. Kar ve fırtınanın şiddetli devam ettiği bu bölgede yardım ve sağlık ekipleri köy köy dolanmaktadır. Evvelce bildirilen insan kayıbu ve zarar dışında tesbit edilen yeni bir vaziyet yoktur. Deprem bölgesinde yolların açılmasına, telgraf ve telefon hatlarının tamirine, yersiz kalan yurtdağların yerleştirilmesine ve işeleri ne devam olunmaktadır. Buralar da ahman tedbirleri mahallinde görmek üzere dün şehrimizden ayrılan Sihat Vekili, Hulusi A-

Noel Mesajları

Papa, Ahlâk, Adalet, Şahsî Hürriyet Ve
Aile Kutsiyetine Dayanan Yeni Bir
Nizam Kurulması Zaruretiinden Bahsetti

Papa Pie XII

Londra, 24 (Radyo, 19.43) — Papa bugün radyoda 40 dakika süren bir konuşmada bulunmuştur. Papa, emelleri ahlâk, adalet, şahsî hürriyet ve aile kutsiyeti olacak olan ve milletler arasında tam bir anlaşmaya dayanan yeni bir nizam tesis edilmesi lüzumundan bahsetmiştir. Papa sözünü şöyle devam ettirmiştir:

“Yeni bir sosyal ve ahlâkî nizam tesis etmeye çalışmalıyız. Bunu harp meydanlarında ölenlere, bunların analarına, çocuklarına, aile ve kardeşlerine borçlu yuz. İrklarından ve siyasi kanaatlerinden dolayı bir memleketten başka memleket neydedi en kimselere de bunu borçlu yuz. Bunu hava hücumlarının sivil kurbanlarına borçlu yuz.”

İngiliz Bahriye Nazırının
mesajı

Loğdra, 24 (A.A.) — Bahriye Nazırı M. Alexander mesajında başlıca şöyle demektedir:

“Harbin muzaferi sonu hakkındaki ümitlerim mütefekkir için her No-

Devamı Sa. 2, Su. 2

Mihverciler

Balear'ları
İşgal Etmek
İstiyorlarTunusta Şiddetlice
Çarpışmaların Tekrar
Başladığı BildiriliyorAMERİKÂN KITALARI
DAKAR'A ÇIKTI

Ankara, 24 (Radyo gazetesi) — Nevyorktan verilen bir habere göre, mihverciler Balear adalarının işgali için İspanya hükümetinin muvafakatini almak istediklerini, şayet İspanyollar muvafakat etmezlerse, lüzumu akdinde bu adaları zorla işgal edeceklerini bildirmişlerdir.

Balear adaları Afrika sahillerinden 150, Cebelettarktan 365, Tulon'dan 340 mil mesafededir. Almanlar burayı işgal etmekle Akdeniz yolunu ilerden kesecek bir duruma girerler, Tunus cephesine mütefekkirin nakliyatını durdururlar, Cebelettark boğazını daimi kontrolleri altında bulundurlar, Lıyon körfezinin emniyetini tamamlarlar.

Devamı Sa. 2, Su. 5

Bolu'da Bir
Ekmek
YolsuzluğuBelediye Reisi İle İki
Müteahhit Mahkeme
Kararı İle Tevkif EdildiEkmeği Kiloda 6,5 Kuruş
Fazlaya Satırdıkları
İddia Ediliyor

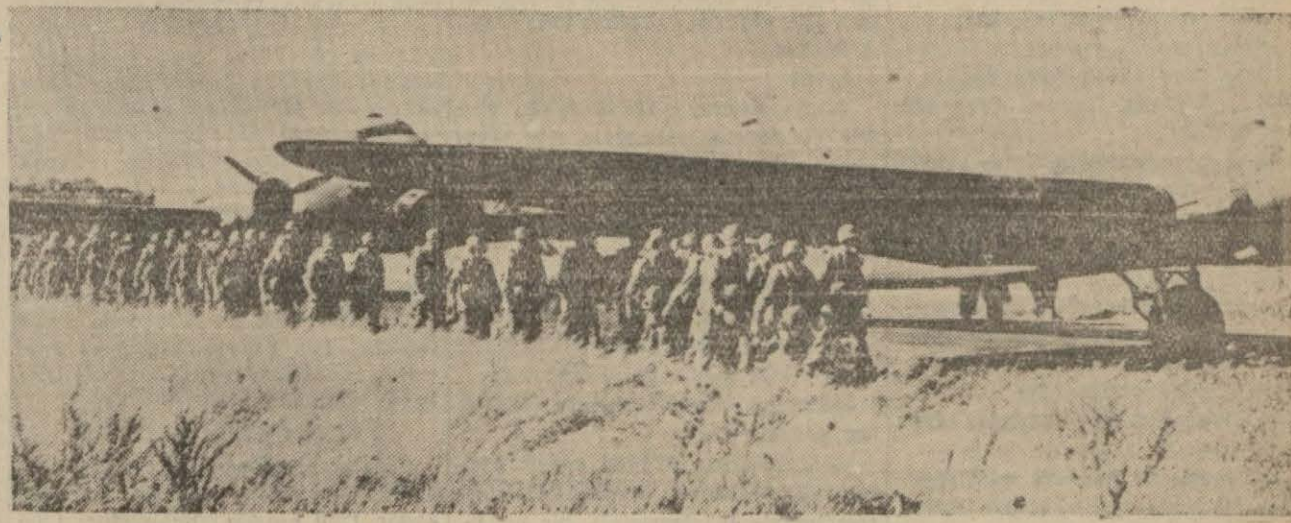
Bolu, 24 (TAN) — Halka ekmegin 24 kuruştan verileceği yerle 31,5 kuruşa satılmasında yolsuzluk olduğu ihbar edilmiştir. Yapılan tahkikat, bu ihbarın doğruluğunu meydana çıkarmış ve bunun üzerine Belediye Reisi Reşat Aker ile müteahhit Mehmet İnan ve amcazadesi İzzet İnan mahkeme kararile tevkif edilmişlerdir. Hâdisi şöyle cereyan etmiştir:

Bir buçuk ay önce Ticaret ve Ziraat Vekilleri otomobile burayı ziyaret etmişler ve Bolunun zirai ve ticarî durumunu tetkik etmişlerdi, o zaman İki vekil, Bolu muntakasının vaziyeti itibarı, her yerden ucuza ekme sat-

Devamı Sa. 2, Su. 3

HARİÇTEN
ŞEKER
GETİRİLİYORBugünkü Fiyatların
Düşürülmesi
İhtimali de Vardır

Ankara, 24 (TAN) — Yurdu muza harıçten şeker idhali için muhtelif ecnebi müesseselerle yapılmakta olan müzakerelerin memnuniyet verici bir safhaya girmekte olduğu tesbit edilmiştir. Diğer taraftan şeker fiyatı arttırıldıktan sonra şeker istihlâki de bir hayli azalmıştır. Hükümetin elinde bulunan stoklar da evvelden tahmin edildiğinden daha fazla bir tasarruf temin edilmiştir. Bu hal devam ettiği ve hariçten de şeker idhali kabul olduğu takdirde şeker fiyatının düşürüleceği muhtakkak addedilmektedir.

Şimali Fransız Afrikasına uçaklarla nakledilen Amerikan askerleri

Varlık Vergisinde
Tediye KolaylığıVergi Borcunun Yüzde Yirmisini Ödeyen
Mükelleflere Teminat Mukabili İkrarlarda
Bulunmaları İçin Bankalara Emir Verildi

Ankara, 24 (A.A.) — Maliye vekâletinden öğrenildiğine göre, varlık vergisi mükelleflerinin borçlarını ödeyebilmeleri için bankalardan kolaylık görmeleri temin edilmiştir. Bu kolaylıklar şunlardır:

1 — Bankalar, varlık vergisi mükelleflerine, tahdit olunan ticarî kredilerin fevkinde de her türlü kredi açmak hususunda serbest bırakılmışlardır.

2 — Türkiye Cümhuriyet Ziraat Bankası, Türkiye İş Bankası ve Osmanlı Bankası şubeleri,

varlık vergisinin %20 sini ödemiş olan mükelleflere menkul mal mukabilinde ikrazatta bulunmaları üzere tertibat almışlardır. Bu bankalar, yapacakları ikrazlar mukabilinde ayda % yarım faiz almaktadırlar.

3 — Emlâk ve Eytam Bankası şubeleri, varlık vergilerinin % 20 sini ödemiş olan mükelleflere gayrimenkul mukabilinde ikraz yapmağa âmaadedir. Bu banka da yapacağı ikraz mukabilinde ayda % yarım faiz almaktadır.

Devamı Sa. 4, Sü. 1

Avrupa Mihver nüfuzuna tabi hükümet şeflerinden Slovakya Başvekilî Tisso

Fransa da
Mihvere
BağlandıAvrupa Nizamının
Temelleri AtılıyorArnavutluk İstiklâline
Hiç Bir Zaman Bugünkü
Kadar Sahip Olmamış!

Ankara, 24 (Radyo gazetesi) — Bugün Berlin den gelen haberler de Laval'ın Hitler'le son görüşmelerinin mevzuu Fransanın mihverle işbirliği kurmak tasavvuru teşkil ettiği bildirilmiştir.

Fransa artık tamamen mihverin nüfuzu altına girmiş bulunmaktadır. Yavaş yavaş mihverin Avrupa kıtasını nizamlamak tekniği belirleniyor. Avrupa, zahide müstakillik, hakikatte siyasi ve iktisadî bakımdan mihverin nüfuzu altında bir takım devletlerden mürekkep olacaktır. Avrupa milletlerinde bu şekli kabul eden hükümet adamları iş başına getirilmiştir.

Arnavutluk başvekilî, Arnavutluğun İtalya idaresinde bulunduğundan kadar hiçbir zaman geniş istiklâle sahip olmadığını,

Devamı Sa. 2, Sü. 7

Torino'da 70 Fabrika
Hasara Uğradı

Lomra, 24 (A.A.) — Salâhiyetli bir kaynaktan öğrenildiğine göre, 28 L kincitesin ile 9 İtkânun arasında Torinoya karşı İngiliz hava kuvvetleri tarafından yapılan saldırılar esnasında en az 70 fabrika ciddi hasarlara uğramıştır.

SARK CEPHESİNDE
Sovyet Kuvvetlerinin
Ukrayna'ya
Girdiği Haber VeriliyorYeniden Altı Şehir İşgal Edildi — Almanlar da
Merkez Cephesinde Taarruza Geçerek Bir
Çok Müstahkem Noktaları Tahrip Ettiler

Moskova, 24 A.A.) — Sovyet istikametlerde 20 ilâ 30 kilometre kadar ilerlemişlerdir.

Yedi gün süren taarruz savaşlarımızda kuvvetlerimiz 115 ilâ 165 kilometre derinliğinde ilerleye gitmişlerdir.

Kuvvetlerimiz, en önemilileri,

Devamı Sa. 2, Su. 6

Günler Geçerken

ŞİMDİ SIRASI GELDİ

Bizde gazetecilerin yıllardanberi durup dinlenmeden ve hemen hemen hiç ara vermeden yazdıkları halde bir türlü gerçekleştiremedikleri dileklerden biri de tramvay arabalarına arka taraftaki kapıdan binip önden inmek usulünün yürütülmesidir. Ben bunu ham hayal saydığım için üzerinde durmamıştım. Zira bildimki ancak her durakta - “durak yeri” sözü yanlış - pek açık göz bir polis memuru bulundurmadağca o güzel usule halkı uydurmak, yahut her adım başına konmuş hesapsız durak sayısına polis yetiştirmek imkânsızdır. Fakat bugün işin gidişi değişmiştir; artık beklediğimiz usulü kolayca yürütebiliriz: Mademki duraklar azaldı ve mademki duraklarda kapılar biletçilerle vatmanlar ve kontrolörler tarafından açılıp kapatılmaktadır, kendiliğinden bir “otorite” yerleşti, birer buyruk zuhur etti demektir. Önden kapıyı açan vatman, yolcuların çıkmasını kolaylaştırır, binmek isteyenlerin yüzüne kapıyı örter, arka tarafta da biletçi çıkacakları geri çevirir. girecekleri yol verir.

Amâ diyeceksiniz ki: “Ya biri çıkıp da vatmanla biletçiyi dinlemeyiz, zorla ters kapıdan girerse veya inerse ne olacak? Bu iki memurun resmi sıfatları yoktur, nizama uymayanları ne caza alabilirler, ne de işlerini bırakıp onu karakola götürülebilirler!” Evet, fakat inen için değilse de binen hakkında bir şey yapabiliriz: Tramvay arabasını, o düzen bozan yolcu ininceye veya polis gelinceye kadar yürütmezler. Siz o zaman, arabanın durmasına sebep olan adama karşı öbür müşterilerin alacakları tavru öfkeli düşününüz. Değme yüzüz, böyle güç bir duruma düşmek istemez. Hele sıra sıra bütün tramvay arabalarını durdurmak, şehrin bir kısmını hareketsiz bırakmak mes'uliyetini hiç yüklenemez. Fakat mesele dönüp dolaşıp vatmana öyle bir vaziyette karşılaşıncı arabayı durdurmak salâhiyetini vermediği geliyor. İşte en büyük makamın müsaadesi ve emniyet âmirinin yardımcı tramvay idaresi bu hakkı vatmana vermelidir. Vatman zaten hem araba içindeki, hem yol üstündeki yüzlerce hayatı korumak mes'uliyetini üstüne almış ciddi bir memurdur; arabanın kaptağını; onu da yapabilir.

Bu yapılabilsen - ki yapılamaması için artık sebep kalmamıştır - İstanbul ile güne karşı pek çirkin, hele bazı saatlerde ve havalarda pek zorbaça bir şekil alan itişip kakışma, boğuşup dalışma manzarasından, o ayıptan kurtulmuş olur.

İngiltere ve Amerika İntibaları
AFRİKA İÇİN YANLIŞ
TELÂKKİLERİ DÜZELTİNİZ

YAZAN: M. ZEKERİYA SERTEL

Bu Makaleyi Tanınmış Sayfamızda Okuyunuz

